

WIERZĘ W BOGA

Jezus - nasz Zbawiciel

2

**PORADNIK METODYCZNY
DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 2 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

WYDAWNICTWO WAM

PODSTAWA
PROGRAMOWA
2018

UWAGA: Rozkład materiału, kryteria ocen, materiały do druku oraz pomoce multimedialne są dostępne w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: nowe.katechizmy.pl

---

ZESZYT 1

KATECHEZY 1-9

Spis treści

Wprowadzenie / 3

Rozdział I. Bóg przychodzi do nas

w Jezusie Chrystusie

- 1 Bóg stworzył człowieka i podarował mu piękny świat / 7
- 2 Bóg zaprosił człowieka do przyjaźni / 14
- 3 Bóg kocha człowieka pomimo jego nieposłuszeństwa / 19
- 4 Bóg przez proroków zapowiada spełnienie obietnicy zbawienia / 27
- 5 Bóg przychodzi spełnić obietnicę zbawienia / 33
- 6 Z Matką Bożą wysławiamy Boga za zbawienie ludzi / 40
- 7 Chcemy kochać Zbawiciela jak św. Teresa od Dzieciątka Jezus / 45
- 8 Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek / 51
- 9 Z Matką Bożą idziemy do Zbawiciela. Modlitwa różańcowa / 56

Wprowadzenie
do pracy z podręcznikiem do nauki religii
w szkole podstawowej
w klasie drugiej
JEZUS – NASZ ZBAWICIEL

PODRĘCZNIK UCZNIA I ĆWICZENIA

Pakiet materiałów Wydawnictwa WAM pt. „Jezus – nasz Zbawiciel” dla klasy 2 szkoły podstawowej jest kontynuacją w ramach serii „Wierzę w Boga” materiałów dla klasy 1 „Bóg – nasz Ojciec”.

Na pakiet składa się: podręcznik i ćwiczenia dla uczniów oraz poradnik metodyczny. Zostały one przygotowane zgodnie z *Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* z dnia 8 czerwca 2018 r. oraz z *Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* z dnia 19 września 2018 r.

Tematyka katechezy w klasie drugiej koncentruje się wokół Osoby Jezusa Chrystusa, Syna Bożego. Treści odkrywają przed uczniem bezinteresowną i bezwarunkową miłość Boga Ojca do ludzi, którą w pełni objawił nam posłany przez Niego Zbawiciel. Jezus ukazany zostaje jako umiłowany Syn Boga, obiecany Zbawiciel zapowiadany przez proroków. On jest Przyjacielem każdego człowieka. W Jego słowach i czynach, a przede wszystkim w Jego Osobie jest obecne królestwo Boże, do którego zaprasza wszystkich ludzi, również uczniów klasy drugiej szkoły podstawowej. Jezus działa i zbawia w Kościele, który jest świątynią Ducha Świętego. Kościół kontynuuje posłannictwo Zbawiciela m.in. w znakach sakramentalnych, przykazaniach oraz w obchodach roku liturgicznego.

Podręcznik ucznia zawiera 60 jednostek tematycznych ujętych w siedmiu rozdziałach:

- I. Bóg przychodzi do nas w Jezusie Chrystusie
- II. Jezus naszym Przyjacielem
- III. Jezus przychodzi do nas w sakramentach
- IV. Królestwo Jezusa – królestwem miłości
- V. Jezus zaprasza nas do swojego królestwa
- VI. Jezus daje Ducha Świętego
- VII. Pan Jezus żyje wśród nas. Katechezy okolicznościowe

Każda jednostka lekcyjna w podręczniku jest rozmieszczona na dwóch sąsiadujących stronach (oprócz katechezy, w której ujęta jest biografia św. Teresy od Dzieciątka Jezus). Ułatwia to uczniom odnalezienie i korzystanie z potrzebnych wiadomości. W związku z tym, że w klasie drugiej dziecko intensywnie ćwiczy czytanie, w podręczniku wprowadzono więcej tekstów, które jednak z założenia ma czytać katecheta razem z uczniami, uwzględniając ich indywidualne umiejętności. Nadal ważnym narzędziem edukacyjnym pozostaje obraz. Szatę graficzną tworzą ilustracje przedstawiające historie biblijne, rysunki i zdjęcia sytuacji z życia codziennego dzieci oraz liturgii. Podobnie jak w klasie pierwszej w podręczniku wprowadzono postać „przewodnika”. Tutaj autorzy zaproponowali św. Teresę z Lisieux, która w każdej katechezie wskazuje uczniom na najważniejsze treści do zapamiętania.

Podręcznik w założeniu ma być pomocą w wychowaniu religijnym również w domu rodzinnym. Dlatego znajdują się w nim najważniejsze treści katechez, pytania problemowe, fragmenty Pisma Świętego i teksty modlitw, które dorośli lub starsze rodzeństwo mogą wykorzystać podczas wspólnej modlitwy z dzieckiem.

Zadania w „Ćwiczeniach” mają wielorakie funkcje: od wprowadzania w temat, przez aktywizowanie dzieci, rozwijanie i pogłębianie tematu oraz utrwalanie treści i realizację wymagań programowych. Do każdej jednostki zaproponowano zadania do wykonania. Założeniem „Ćwiczeń” jest samodzielna i przede wszystkim twórcza praca ucznia – jednak zawsze pod życzliwą opieką katechety. Dziecko może więc uzupełniać ilustracje, tworzyć obrazy z wyciętych elementów (elementy do wycięcia są kolorowe, umieszczone na osobnych stronach z tyłu zeszytu ucznia) oraz realizować własne pomysły plastyczne. Zaproponowano także zadania wymagające skupienia: labirynty, rebusy itp. oraz uzupełniania liter w słowach oraz słów w zdaniach – w korelacji z edukacją wczesnoszkolną.

Wiele poleceń ma cel formacyjny: kształtowanie sumienia dziecka, wrażliwości na drugiego człowieka oraz świadomości obecności i działania Jezusa w codzienności oraz w liturgii.

Treści i metody katechezy zostały skorelowane z edukacją szkolną, np. korelacja z edukacją polonistyczną polega na wprowadzaniu nowego słownictwa i nauce dobierania odpowiednich słów do wypowiedzi oraz pisaniu. Są to ćwiczenia w zadawaniu pytań, w formułowaniu odpowiedzi, próśb i podziękowań, przepraszin i prostych modlitw. Edukacja społeczna na katechezie obejmuje wdrażanie do odpowiedzialności za siebie, za wspólnoty, w których dziecko funkcjonuje (rodzina, szkoła, parafia), i za środowisko przyrodnicze. Liczne ćwiczenia związane z rysowaniem i tworzeniem ilustracji oraz nauka piosenek sprzyjają korelacji plastycznej i muzycznej.

Niektóre hasła programowe dotyczące korelacji z edukacją polonistyczną zostały wskazane pod planem konkretnych katechez.

PORADNIK METODYCZNY

W „Poradniku metodycznym” katecheci znajdą propozycje scenariuszy oraz materiałów do każdej jednostki tematycznej. Każda katecheza została opracowana według schematu:

Cele katechezy

Treści

Wymagania

Postawy

Pomoce

Plan katechezy

Scenariusz katechezy

Zadanie domowe (jeśli jest przewidziane w propozycji zajęć)

Współpraca z rodziną i parafią

Zgodnie z założeniami *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* z 8 czerwca 2018 r. ważne jest ujęcie treści w formie wymagań (wiedzy i umiejętności), które ma spełnić uczeń, oraz postaw. Te ostatnie nie podlegają ocenie szkolnej.

Proponowany scenariusz katechezy składa się z następujących części:

Wprowadzenie do katechezy

Odkrywanie wezwania Bożego

Odpowiedź na wezwanie Boże

Utrwalenie

W scenariuszach poszczególne etapy lekcji zostały opracowane bardzo szczegółowo. Istotne dla każdej katechezy jest wprowadzanie uczniów w słuchanie słowa Bożego oraz kontemplację tajemnic z życia Jezusa. Niektóre teksty biblijne zostały częściowo zredagowane tak, by były zrozumiałe dla dzieci. Autorzy podręcznika starali się odczytać istotę i głębię przesłania Jezusa, aby pomóc katechetom w przekazaniu go uczniom w sposób odpowiedni do ich wieku. Katecheta, znając dzieci, do których został posłany, może dostosować język do możliwości percepcyjnych poszczególnych klas. Dotyczy to zwłaszcza trudniejszych treści teologicznych. Najistotniejsze jest, aby odwołując się do intuicji duchowej dzieci, pomóc im w stworzeniu relacji miłości i przyjaźni z Jezusem Chrystusem. Katecheta pomaga kształtować postawy i gesty religijne dzieci tak, aby były wyrazem ich wiary.

Każdy scenariusz katechezy zawiera propozycję zabawy, piosenkę z gestami lub inną formę aktywizacji ruchowej. Jednak główne treści zostały oparte na doświadczeniu egzystencjalnym oraz religijnym dzieci.

W scenariuszach znajdzie też katecheta opowiadania. Ich tematyka nawiązuje do życia współczesnej rodziny, realiów szkoły oraz kultury. Wprowadzenie opowiadań sprzyja również kształtowaniu u uczniów umiejętności słuchania ze zrozumieniem czy skupienia uwagi, które będą pomocne do uważnego słuchania w przyszłości dłuższych tekstów biblijnych.

Rozkład materiału, kryteria oceny i materiały do drukowania są dostępne w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: nowe.katechizmy.pl. Nauczyciel znajdzie tam również **nagrania obszerniejszych tekstów biblijnych i opowiadań**, piosenek, ich linii melodycznych (playback) oraz prezentacje i krótkie filmy.

KATECHEZA 1

Bóg stworzył człowieka i podarował mu piękny świat

CELE KATECHEZY

- Utrwalenie prawdy o stworzeniu świata, aniołów i ludzi.
- Ukazanie stworzenia jako przejawu miłości Boga do człowieka – świat darem dla człowieka.

TREŚCI

- Stworzenie świata, aniołów i ludzi przejawem miłości Boga (A.3)¹.
- Ślady stwórcy w otaczającej nas rzeczywistości – wspomnienia z wakacji (A.1.1).
- Świat stworzony przez Boga jako dar dla człowieka.
- Bóg daje człowiekowi świat pod opiekę.

WYMAGANIA

Uczeń:

- wspominając wakacje, wskazuje w otaczającej go rzeczywistości ślady Stwórcy;
- na podstawie tekstu Pisma Świętego opowiada o stworzeniu świata i człowieka;
- podaje przykłady, jak człowiek powinien korzystać z Bożych darów i troszczyć się o nie.

POSTAWY

Uczeń:

- wielbi Boga Stworzyciela;
- interesuje się i zachwyca odkrywaną rzeczywistością (A.1.a);
- chce troszczyć się o świat i odpowiedzialnie korzystać z Bożych darów.

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Pismo Święte i świeca
- Nagranie lub wydruk tekstu biblijnego (Materiały do druku): na podstawie Rdz 1, 1. 26-27. 29. 31a
- Nagranie piosenek: nr 1 „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”, nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat” i nr 3 „Ha, ha, ha! Alleluja”

---

¹ Oznaczenia (duża litera, liczba i mała litera) są zgodne z numeracją przyjętą w „Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, dokumencie Konferencji Episkopatu Polski z 8 czerwca 2018 roku.

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Przywitanie i przypomnienie, czym są lekcje religii.
2. Modlitwa: piosenka nr 1 „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”.
3. Krótkie zapoznanie z podręcznikiem.
4. Rozmowa o wakacjach na podstawie ilustracji w podręczniku, s. 8.
5. Zabawa: wakacyjne wspomnienia i piosenka nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat”.

Odkrywanie wezwania Bożego: Bóg stworzył świat dla człowieka

6. Rozmowa: przypomnienie prawdy o stworzeniu świata.
7. Wprowadzenie do czytania Pisma Świętego: Czym jest Pismo Święte?
8. Czytanie Pisma Świętego na podstawie: Księga Rodzaju 1, 1. 26-27. 29. 31a.
9. Rozmowa na temat wybrania człowieka do opieki nad światem.

Odpowiedź na wezwanie Boże: Troszczymy się o świat

10. Praca z podręcznikiem (ilustracje na s. 9): Jak mogę troszczyć się o świat?

Utrwalenie

11. Wspólne czytanie podsumowania: tekst wyróżniony czerwoną czcionką obok św. Tereski.
12. Wykonanie zadania 2. w „Ćwiczeniach”, s. 4 (dziecko uzupełnia brakujące fragmenty słów).
13. Omówienie zadania domowego: rysunku w zadaniu 1. w „Ćwiczeniach”, s. 4.
14. Modlitwa: tekst na podstawie Psalmu 8 (podręcznik s. 9) i śpiew piosenki nr 3 „Ha, ha, ha! Alleluja”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta wita się z uczniami pozdrowieniem: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus”.

- W czyje imię przywitaliśmy się na początku lekcji?
- Dlaczego na religii witamy się w inny sposób niż na pozostałych lekcjach?
- Ze względu na kogo spotykamy się na lekcjach religii?

Na religii spotykamy się w imię Pana Jezusa. Wierzymy, że On jest z nami. Dlatego rozpoczynamy i kończymy lekcję modlitwą.

Piosenkę, którą proponujemy, uczniowie poznali w klasie 1, ale warto ją najpierw powtórzyć.

PIOSENKA NR 1 „W IMIĘ OJCA I SYNA, I DUCHA ŚWIĘTEGO”

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, (wykonujemy znak krzyża odpowiednio do wypowiedzianych słów)

tak można najprościej modlić się do Niego. (wskazujemy na krzyż lub do góry)

Do Boga, co właśnie uśmiecha do nas się (*rysujemy w powietrzu uśmiech*)
i niebo przybliżyć swym dzieciakom chce. (*rozkładamy ręce*)

MODLITWA

Piosenka nr 1 „W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”.

Jeśli katecheta zna klasę, od razu po modlitwie prosi uczniów, by otworzyli podręczniki. Jeśli jednak dopiero poznaje zespół klasowy, poświęca kilka minut na przedstawienie się i poznanie uczniów.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 8

- Przyjrzyjcie się waszemu podręcznikowi do religii.
- W czym przypomina on podręcznik do religii z klasy pierwszej?
- Czym się różni?
- Kto w pierwszej klasie wskazywał wam najważniejsze treści? (*św. Hiacynta i św. Franciszek z Fatimy*). Poszukajcie podobnej postaci w tym podręczniku.

To św. Tereska, która już jako dziecko była wielką przyjaciółką Pana Jezusa. Gdy dorosła, została siostrą zakonną. Nazywamy ją św. Teresą od Dzieciątka Jezus. Dowiedcie się, dlaczego tak o niej mówimy, na następnych lekcjach.

Przyjrzyjcie się teraz zdjęciom na stronie 8, pod tematem.

- Co one przedstawiają?
- Przeczytajcie podpis. Kto z was odwiedził podczas wakacji podobne miejsca?
- Kto z was chciałby o tym opowiedzieć?

Wypowiedzi uczniów mają być bardzo krótkie, ale każde chętne dziecko powinno mieć szansę na wypowiedź.

ZABAWA – WAKACYJNE WSPOMNIENIA

- Wyjdźcie teraz z ławek i stańcie w dowolnym miejscu sali. Będziemy wspominać wakacje.

Katecheta włącza nagranie piosenki nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat”. Uczniowie mogą pamiętać tę piosenkę z klasy 1.

Dzieci śpiewają poznane dwie zwrotki z refrenem, maszerując w miejscu. Podczas refrenu podnoszą ręce do góry. Przed każdym refrenem i po nim katecheta przerywa nagranie i wypowiada jedno z poleceń podanych pod tekstem piosenki.

PIOSENKA NR 2 „GDY IDZIEMY POPRZEZ ŚWIAT”

1. Gdy idziemy poprzez świat,
chwalmy Boga.

W każdym miejscu, w każdy czas
chwalmy Boga.

Nie ma w życiu zbędnych dni, każda chwila ważna jest.
w każdej zobacz Bożą myśl.

Ref.: Bo Bóg naszym Ojcem,

Bo Bóg kocha nas.

On szlak nam wyznacza

I sam prowadzi nas.

2. Gdy nam szumi górski las – chwalmy Boga.

Gdy widzimy dobry film – chwalmy Boga.

Gdy przychodzą miłe dni, to radosne dobro chwał,
które Bóg przeznaczył ci.

– Kto z was był nad morzem, jeziorem lub na basenie, niech podniesie rękę.
A teraz wszyscy pływamy. Machamy rękami, naśladując pływanie.

– Kto z was wędrował po górach, lesie lub parku?

Maszerujemy wspólnie. Poruszamy nogami, jakbyśmy szli. (*idziemy w miejscu, stąpając raz ciężko – „pod górę”, raz lekko – „z góry”*)

– Kto z was grał w piłkę? Pokażmy wszyscy, jak można grać w piłkę. (*naśladujemy nogą kopnięcia piłki lub rękami odbicia jak do siatkówki*)

– Kto z was jeździł na hulajnodze, rowerze lub rolkach? Ćwiczymy razem! (*odpychamy się jedną nogą jak na hulajnodze, raz jedną, raz drugą jak na rolkach lub drepczemy w miejscu, trzymając ręce przed sobą, imitując jazdę na rowerze*)

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– O czym była piosenka, której słuchaliśmy?

– Dlaczego chwaliliśmy Boga, wędrując poprzez świat?

– Komu zawdzięczamy to wszystko, co nas otacza?

Katecheta pokazuje dzieciom księgę Pisma Świętego.

– Co to za księga? (*warto, by padła druga nazwa: Biblia*)

– Czyje słowa są w niej zapisane?

Pismo Święte to słowo Boże. Posłuchamy teraz fragmentu, który znajduje się na samym początku Biblii. W tekście będzie słowo „niewiasta”. Kogo ono oznacza? (kobietę)

Katecheta czyta tekst biblijny odpowiednio skrócony z kartki umieszczonej w Biblii (Materiały do druku).

  Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. A potem rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka. Niech panuje nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym, nad bydłem, nad ziemią i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi!». Stworzył więc Bóg człowieka: stworzył mężczyznę i niewiastę. I rzekł Bóg: «Oto wam daję wszelką roślinę przynoszącą ziarno po całej ziemi i wszelkie drzewo, którego owoc ma w sobie nasienie: dla was będą one pokarmem». A Bóg widział, że wszystko, co uczynił, było bardzo dobre.

na podstawie: Księga Rodzaju 1, 1. 26-27. 29. 31a

Uczniowie wracają do ławek.

- O czym przypomina nam ten fragment?
- Co uczynił na początku Pan Bóg?
- Komu podarował wszystko, co stworzył? Dlaczego?

Katecheta nawiązuje do treści, które uczniowie poznali w klasie 1. Przypomina, że Pan Bóg stworzył cały świat i stworzył człowieka, którego szczególnie wybrał i ukochał.

Pan Bóg powiedział, że człowiek ma panować nad światem.

- Co to znaczy „panować nad światem”?
- Czy człowiek ma światu rozkazywać? Robić wszystko, co tylko przyjdzie mu do głowy?

Krótką rozmowa, w której katecheta mocno podkreśla, że u Pana Boga „panować” oznacza: troszczyć się o świat i mądrze wykorzystywać to, co na nim jest, dla dobra swojego i całego stworzenia.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 9

- Otwórzcie podręczniki na stronie 9. Co robią dzieci przedstawione na ilustracjach?

– Jaki związek mają te czynności z tym, co usłyszeliśmy we fragmencie Pisma Świętego?

– Jak dzieci mogą odpowiedzieć Bogu na Jego dar?

Jeśli będzie to konieczne, katecheta pomaga dzieciom we właściwej interpretacji ilustracji. Przypomina prawdę o tym, że człowiek ma Boże dary wykorzystywać w celu zapewnienia sobie mieszkania i pokarmu, że powinien troszczyć się o zwierzęta i rośliny, a także, że ma wykorzystywać swoje zdolności, by coraz lepiej poznawać świat i czynić go coraz piękniejszym.

– Co przedstawia ostatni obrazek?

– Jaki związek ma modlitwa z tym, co powiedzieliśmy o stworzeniu i darach Bożych? *(W modlitwie na przykład dziękujemy za Jego dary, przepraszamy, jeśli źle z nich korzystaliśmy, i prosimy o pomoc, byśmy dobrze i mądrze żyli)*

– Kogo przedstawia obrazek na ścianie w pokoju?

– Kto nam dał Anioła Stróża?

– Jak Anioł Stróż nam służy?

Katecheta podkreśla fakt, że Bóg nie zostawia nas samych. Cały czas się o nas troszczy i pomaga nam.

UTRWALENIE

Chętni uczniowie czytają kolejno, fragmentami, tekst znajdujący się w podręczniku obok ilustracji św. Tereski.

Dobry Bóg stworzył świat i wszystko, co istnieje. Gdy stworzył ludzi, powierzył im ziemię, by żyli na niej i ją chronili. Bóg zawsze troszczy się o nas.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 4, ZADANIE 2.

Dzieci czytają po kolei zdania, proponując właściwe rozwiązanie. Katecheta zapisuje na tablicy brakujące wyrazy, podkreślając te części, które uczniowie mają wpisać we właściwe miejsca w „Ćwiczeniach”.

Wierzę w B(oga), naszego O(jca), który s(tworzył) niebo i ziemię, kosmos, aniołów, cały świat i każdego cz(łowieka). To wszystko stworzył dla nas, ponieważ nas k(ocha).

Zadanie 1. katecheta poleca dzieciom wykonać w domu.

MODLITWA

Uczniowie powtarzają za katechetą tekst na podstawie Psalmu 8 z podręcznika, s. 9.

👁️ O Panie, nasz Boże,
jak przedziwne Twe imię po całej ziemi!
Gdy patrzę na Twe niebo,
księżyc i gwiazdy, któreś Ty uczynił,
pytam: kim jest człowiek, że o nim pamiętasz?
Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich!

🎵 PIOSENKA NR 3 „HA, HA, HA! ALLELUJA”

Piosenka nr 3 „Ha, ha, ha! Alleluja” (poznana w klasie 1)

Ha, ha, ha! Alleluja! (podnosimy ręce coraz wyżej aż do samej do góry)
Ho, ho, ho! Hosanna! (machając rękami, opuszczamy je w dół)
Mój (wskazujemy na siebie) Pan (wskazujemy na niebo)
kocha (ręce skrzyżowane na piersiach) mnie. (na siebie)
Jego radość (palcami pokazujemy dołeczki w policzkach)
jest w sercu mym. (kładziemy prawą dłoń na piersi, w miejscu serca)

ZADANIE DOMOWE

Zadanie 1. na s. 4 w „Ćwiczeniach” – dzieci rysują miejsce, gdzie spędziły wakacje.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta zachęca dzieci, by po wykonaniu zadania 1. w „Ćwiczeniach” zaprosiły rodziców do wspólnej modlitwy dziękczynnej za czas wakacyjnego odpoczynku i za te wszystkie miejsca, w których przebywali – za świat, który Bóg stworzył dla człowieka.

KATECHEZA 2

Bóg zaprosił człowieka do przyjaźni

CELE KATECHEZY

- Utrwalenie prawdy o wyjątkowości człowieka jako szczególnego stworzenia Bożego.
- Przekazanie Bożego zaproszenia do przyjaźni kierowanego do człowieka.

TREŚCI

- Stworzenie ludzi przejawem miłości Boga (A.3).
- Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu (A.2).

WYMAGANIA

Uczeń:

- na podstawie Pisma Świętego opowiada o stworzeniu człowieka i godności, którą Pan Bóg go obdarzył;
- wyjaśnia, że Bóg zaprasza do przyjaźni, jest zawsze blisko nas, obdarza łaską (A.2.1);
- wyjaśnia, co to znaczy, że człowiek ma rozum i wolną wolę;
- podaje przykłady przejawów Bożej miłości i opieki nad człowiekiem;
- wymienia, jak może odpowiedzieć na Bożą miłość.

POSTAWY

Uczeń:

- pragnie odpowiadać Bogu na Jego zaproszenie do przyjaźni;
- chce wypełniać Boże polecenia.

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Pismo Święte i świeca
- Nagranie lub wydruk tekstu biblijnego (Materiały do druku): Rdz 1, 26a. 27-28a
- Nagrania piosenek: nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat”, nr 4 „Cieszę się” oraz nr 5 „Wiem to”

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Omówienie zadania domowego i powtórzenie treści poprzedniej lekcji.
2. Modlitwa: śpiew piosenki nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat”.
3. Praca z podręcznikiem: przypomnienie treści o stworzeniu człowieka.

Odkrywanie wezwania Bożego: Bóg stworzył człowieka i dał mu wyjątkowe dary

4. Czytanie Pisma Świętego: Rdz 1, 26a. 27-28a

5. Rozmowa na podstawie tekstu i ilustracji w podręczniku na temat darów, którymi Bóg obdarzył człowieka.

Odpowiedź na wezwanie Boże: Wielbię Boga i odpowiadam na Jego przyjaźń

6. Zabawa: Chwałę Boga całym sobą.
7. Praca z podręcznikiem: Jak mogę odpowiedzieć na Boże zaproszenie do przyjaźni?
8. Nauka piosenki nr 5 „Wiem to” (z podziałem na dwa chóry).

Utrwalenie

9. Wykonanie zadania 1. i 2. – „Ćwiczenia”, s. 5 (dziecko rozwiązuje rebusy i wpisuje hasła w dymki oraz wycina i przykleja obrazki).
10. Modlitwa: śpiew piosenki nr 5 „Wiem to” (z podziałem na dwa chóry).

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta sprawdza zadanie domowe. Nawiązując do narysowanych przez dzieci miejsc wakacyjnego wypoczynku, powtarza treści z poprzedniej katechezy.

MODLITWA

Podziękujemy Bogu za świat, który stworzył.

Piosenka nr 2 „Gdy idziemy poprzez świat” (dwie zwrotki).

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 11

– Zaczniemy od ilustracji na s. 11, o której przypomina nam św. Teresa. To obrazek, który był w waszych zesłorocznych podręcznikach.

- Co ten obrazek przedstawia?
- Co to za miejsce?
- Kim są ludzie widoczni na obrazku?

Katecheta, używając imion Adam i Ewa, zamiennie stosuje określenie „pierwsi ludzie na świecie”. Przypomina, że piękny ogród, w którym Bóg umieścił pierwszych ludzi, to przedstawienie prawdy o Bożej bliskości i o Jego darach – czyli o łasce, którą Bóg obdarzył człowieka.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– Posłuchamy teraz słowa Bożego o stworzeniu człowieka. Najpierw jednak powiedzcie: co to znaczy „błogosławiony”? (*Szczęśliwy*)

Błogosławić komuś, to życzyć mu wielkiego szczęścia. A błogosławieństwo Boże oznacza dla człowieka mądrość, która prowadzi do nieba.

Zwróćcie uwagę i postarajcie się zapamiętać, co szczególnego mówi nam Pismo Święte o kobiecie i mężczyźnie stworzonych przez Boga.

Katecheta zapala świecę i czyta fragment Pisma Świętego (Materiały do druku).

  A wreszcie rzekł Bóg: «Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam». Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę. Po czym Bóg im błogosławił.

Księga Rodzaju 1, 26a. 27-28a

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 10

Chętni uczniowie mogą jeszcze raz przeczytać małymi fragmentami tekst z Księgi Rodzaju (ze s. 10 w podręczniku).

– Jaki jest człowiek stworzony przez Boga?

– Co to znaczy, że człowiek jest stworzony na Boży obraz, że jest podobny do Boga? (Człowiek został obdarzony duszą, która nie umiera, jest nieśmiertelna. Dusza człowieka sprawia, że jest on szczególnym obrazem Bożym, że ma rozum i wolną wolę. Dzięki temu podobieństwu człowiek potrafi odróżniać dobro od zła i wybierać dobro).

Gdy człowiek wybiera dobro, odpowiada na Boże zaproszenie do przyjaźni.

– Co to znaczy, że Bóg błogosławi człowiekowi? (Bóg zawsze opiekuje się człowiekiem, pomaga mu swoimi darami, czyli łaskami)

– Co przedstawiają zdjęcia na stronie 10?

Po wysłuchaniu uczniów katecheta wskazuje dzieci, które czytają podpisy pod omówionymi zdjęciami.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

ZABAWA – CHWAŁĘ BOGA CAŁYM SOBĄ

Dzieci stają w kręgu. Do środka wchodzi jeden uczeń i mówi: „Bóg mnie stworzył, więc mogę...” i pokazuje dowolne ruchowe ćwiczenie (np.: klaskanie, wymachy rąk, podskoki, skłony, ruchy okrężne głowy itp.), a reszta dzieci naśladuje go. Po chwili na znak dany przez katechetę uczeń w środku wybiera dziecko, które

ma go zastąpić. Ono powtarza zdanie: „Bóg mnie stworzył, więc mogę...” i wymyśla kolejne ćwiczenie ruchowe.

Uwaga: katecheta, znając klasę, np. integracyjną, prosi, by uczniowie powiedzieli o sobie to, co potrafią robić (np. śpiewać, rysować, liczyć, skakać, klaskać, pomagać innym, stroić wesołe miny itp.). Wtedy dzieci nie muszą pokazywać tego, o czym mówią. Na zakończenie wszyscy śpiewają wspólnie piosenkę nr 4 „Cieszę się” (z gestami). Dzieci mogą pamiętać tę piosenkę z klasy 1.

PIOSENKA NR 4 „CIESZĘ SIĘ”

Cieszę się. Alleluja! (dzieci machają radośnie rękoma nad sobą w lewo i prawo)

Całym ciałem Panu chwałę oddać chcę! (2x) (pokazują rękami na siebie od góry do dołu)

Ręką prawą, ręką lewą. (wyciągają przed siebie prawą, potem lewą rękę)

Nogą prawą, nogą lewą i głową też. (2x) (podnoszą prawą, potem lewą nogę i chwytają się dłońmi za głowę)

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 11

– Spośród wszystkich stworzeń Pan Bóg wybrał szczególnie nas, ludzi. Dał nam wyjątkowe dary i zaprosił do przyjaźni. Co możemy zrobić, aby odpowiedzieć Panu Bogu na Jego zaproszenie? Opowiedzcie na podstawie ilustracji w podręczniku na stronie 11.

– Podajcie przykłady: Jak jeszcze dzieci mogą odpowiedzieć na zaproszenie Pana Boga do wybierania dobra i do przyjaźni z Nim?

Katecheta pilnuje, by wybrzmiały przykłady zarówno relacji w rodzinie, jak i w grupie rówieśniczej oraz w stosunku do innych stworzeń. Katecheta przypomina, że opieka nad całym stworzeniem, które Bóg powierzył człowiekowi, to też jest nasza odpowiedź na Jego zaproszenie do przyjaźni i do współpracy.

NAUKA PIOSENKI NR 5 „WIEM TO” (Z PODZIAŁEM NA DWA CHÓRY)

Katecheta dzieli klasę na dwie grupy (np. chłopcy i dziewczynki). Jedna grupa śpiewa pierwsze części każdej zwrotki: „Wiem to...” i „Ten świat...”, druga – „dopowiada” pozostałą część wersetu. Ostatnie dwa powtórzenia za każdym razem wszyscy śpiewają wspólnie.

Wiem to, (śpiewa pierwsza grupa)

Pan Bóg kocha mnie! (śpiewa druga grupa) (3x)

Wiem to, wiem to, Pan Bóg kocha mnie. (śpiewają wszyscy) (2x)

Wiem to, (śpiewa pierwsza grupa)

On jest Bogiem mym! (śpiewa druga grupa) (3x)
Wiem to, wiem to, On jest Bogiem mym. (śpiewają wszyscy) (2x)
Ten świat (śpiewa pierwsza grupa)
tworzę razem z Nim! (śpiewa druga grupa) (3x)
Ten świat, ten świat, tworzę razem z Nim. (śpiewają wszyscy) (2x)

UTRWALENIE

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 5, ZADANIE 1. I 2.

Dzieci rozwiązują rebusy i wpisują w kratkach dary, którymi Bóg obdarzył człowieka. Potem chętni uczniowie odczytują hasła.

Katecheta czyta polecenie z zadania 2.

- Co widzicie na ilustracjach? Jak się zachowują dzieci?
- Jak zachowują się dzieci, jeśli wybiorą dobro?

Znajdźcie obrazki nr 1. Przedstawiają one dzieci, które chcą odpowiedzieć na Boże zaproszenie do przyjaźni. Wytnijcie te obrazki i przyklejcie w odpowiednie miejsca.

MODLITWA

Piosenka nr 5 „Wiem to” (z podziałem na dwa chóry).

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta proponuje rodzicom, aby wraz z dzieckiem zrobili rodzinną naradę i zaplanowali jakiś dobry czyn, który wykonają wspólnie jako odpowiedź na Boże zaproszenie do przyjaźni. Zachęca także, by we wspólnej modlitwie podziękowali za Bożą przyjaźń, opiekę i za różne dary, które od Boga otrzymali.

KATECHEZA 3

Bóg kocha człowieka pomimo jego nieposłuszeństwa

CELE KATECHEZY

- Uświadomienie rzeczywistości grzechu (PNR)¹.
- Ukazanie Boga, który z miłości pragnie zbawienia człowieka i zapowiada je (PNR).

TREŚCI

- Stworzenie świata, ludzi i aniołów przejawem miłości Boga (A.3).
- Grzech ludzi i obietnica zbawienia (A.3).

WYMAGANIA

Uczeń:

- wyjaśnia prostymi słowami, czym jest grzech i obietnica zbawienia (A.3.4);
- wyjaśnia pojęcia: szatan, grzech, zbawienie (A.3.4);
- odróżnia grzech ciężki i grzech lekki (B.10.4).

POSTAWY

Uczeń:

- dostrzega zło, które czyni, i przeprasza za nie Boga.

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Pismo Święte i świeca
- Szklanka z wodą, taca i kamień pobrudzony ziemią
- Nagranie akompaniamentu do zabawy: skoczna radosna melodia (ok. 1-2 min), gong oraz smutna, poważna melodia (ok. 1 min)
- Nagrania piosenek: nr 5 „Wiem to”, nr 6 „Mój Pan mocą moją jest” (np. bit.ly/2WtQdd3 [dostęp: 25.11.2020]) oraz opowiadania „Niebezpieczna zabawa”

UWAGI

- W podręczniku i scenariuszu lekcji – zgodnie z Podstawą programową i Programem nauczania religii – nie wprowadzono określenia „grzech pierworodny”, mówiąc po prostu o grzechu pierwszych ludzi. Katecheta może – jeśli uważa za słuszne – wprowadzić tę nazwę.
- Korelacja z edukacją szkolną: pojęcie zbawienia i grzechu.

---

¹ PNR: skrót oznacza „Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach” Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski. Dokument przyjęty podczas posiedzenia Komisji Wychowania Katolickiego KEP w Częstochowie 19 września 2018 r.

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Powtórzenie treści ostatniej lekcji na podstawie „Ćwiczeń”.
2. Modlitwa: śpiew piosenki nr 5 „Wiem to”.
3. Opowiadanie: „Niebezpieczna zabawa”.

Odkrywanie wezwania Bożego: Skutki grzechu. Bóg obiecuje Zbawiciela

4. Praca z podręcznikiem: opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi.
5. Doświadczenie z brudną wodą: ukazanie stanu łaski i jej utraty przez grzech.
6. Czytanie Pisma Świętego: Rdz 3, 15a.
7. Rozmowa o Bożej obietnicy zbawienia.
8. Wykonanie zadania 2. – „Ćwiczenia”, s. 6 (dziecko koloruje odpowiednio kolejne serca).

Odpowiedź na wezwanie Boże: Przepraszamy Boga za grzechy

9. Zabawa: Taniec ludzi w raju.
10. Rozmowa na temat naszej grzeszności (grzech lekki, grzech ciężki) i potrzebie przepraszania Boga za grzechy.
11. Nauka modlitwy: „Ach, żałuję...” (Akt żalu).
12. Wykonanie zadania 3. – „Ćwiczenia”, s. 6 (dziecko uzupełnia tekst modlitwy: „Ach, żałuję...”).

Utrwalenie

13. Wykonanie zadania 1. – „Ćwiczenia”, s. 6 (dziecko wkleja naklejki i koloruje pola z napisami wybranymi przez siebie kolorami).
14. Modlitwa: Akt żalu: „Ach, żałuję...”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta na podstawie „Ćwiczeń” ze s. 5 powtarza treści ostatniej lekcji.

- Czym wyjątkowym Pan Bóg obdarował człowieka?
- Do czego nas zaprasza?
- Jak możemy odpowiedzieć na Boże zaproszenie do przyjaźni?

MODLITWA

Piosenka nr 5 „Wiem to” (z podziałem na głosy).

🔊 OPOWIADANIE „NIEBEZPIECZNA ZABAWA”

Wojtek ucieszył się, widząc Franka w drzwiach swojego domu. Mama, mimo że to sobota, musiała iść do pracy, a tata zabrał się za sprzątanie garażu i zapowiedział, że nie życzy sobie, aby „ktokolwiek plątał mu się pod nogami”. Bez Franka Wojtek siedziałby sam w pokoju i po prostu się nudził.

Postanowili zabawić się w biwak. Rozłożyli namiot z koca i, siedząc na tapczanie, udawali, że łowią ryby. Jednak potem Franek stwierdził, że na biwaku musi być ognisko i – jak powiedział: „żeby było prawdziwiej” – postanowił użyć zapalek. Wojtek najpierw się sprzeciwił: pamiętał, że rodzice surowo zabronili mu bawić się ogniem. Franek jednak nie dał za wygraną. Przekonywał Wojtką, że to świetna zabawa i dziwi się, że jego rodzice mu na to nie pozwalają. Może sami nie mają czasu na odpoczynek i jemu też żałują dobrej zabawy? Wojtka ogarnęły wątpliwości: „Może tak jest” – pomyślał. I ustąpił. Zabawa rzeczywiście była wspaniała, ale tylko na początku, bo po chwili ogień uciekł z metalowej tacy, na której go rozpalili. W ciągu jednej chwili zajął firankę i dywan. Chłopcy zaczęli się krztusić dymem. Z trudnością dotarli do drzwi i wybiegli z pokoju. Potem Wojtek stracił przytomność. Ocknął się w szpitalu i zobaczył zmartwione twarze rodziców pochylających się nad nim. Okazało się, że zanim przyjechała straż pożarna i ugasiła pożar, pokój doszczętnie spłonął. Rodzice byli smutni, ale bardzo cieszyli się, że obu chłopcom, oprócz niewielkich poparzeń, nic więcej się nie stało. Po kilku godzinach Wojtek wrócił do domu. Zobaczył, że nic nie zostało z jego zabawek i książek. „Dlaczego?” – pomyślał z wielkim żalem.

Wieczorem, leżąc obok rodziców, przypomniał sobie, że przez moment uwierzył Frankowi i myślał, że nie chcą jego dobra, bo zabraniają mu różnych rzeczy. Rozpłakał się. Mama zaczęła go pocieszać, że powoli wyremontują pokój. Wojtek zaprzeczył ruchem głowy: przecież nie chodzi mu o pokój, tylko o to, jak mógł nie posłuchać rodziców. Nie był im posłuszny, a oni tak go kochają!

ROZMOWA NA TEMAT OPOWIADANIA

- Dlaczego Wojtek ustąpił Frankowi?
- Jak skończyła się niebezpieczna zabawa chłopców? Jakie miała skutki?
- Co zrozumiał na końcu Wojtek?

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

– Niestety, każdemu z nas zdarza się postąpić niewłaściwie, chociaż przeważnie wiemy, co i jak należy zrobić. Potem często żałujemy, widząc skutki naszych złych czynów.

Pan Bóg dał nam mądre przykazania i wiemy, co jest dobre, a co złe. Jednak ulegamy pokusom, czyli grzeszymy. Złe postępowanie, złe słowa i myśli, czyli nasze

grzechy, są brakiem zaufania do Pana Boga i do dobrych ludzi. Grzech zaś zawsze krzywdzi nas samych, krzywdzi innych ludzi i niszczy nasz związek z Bogiem.

Mówiliśmy już w zeszłym roku, że pokusy to chęć zrobienia czegoś złego. Czasem są to myśli, czasem czyjeś słowa lub zły przykład. Dziś dowiedziecie się, dlaczego ludzie na świecie ulegają pokusom i nie zawsze są szczęśliwi, chociaż Pan Bóg chce dla nich dobra. Stało się to przez katastrofę, która ma związek z pierwszymi ludźmi, których nazwano Adam i Ewa. W Biblii Adam to pierwszy mężczyzna, a Ewa to pierwsza kobieta, matka wszystkich żyjących.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 12

Katecheta czyta z podręcznika, fragmentami, opis grzechu pierwszych ludzi, przerywając na omówienie znajdujących się obok tekstu ilustracji. W rozmowie z dziećmi podkreśla fakt nieposłuszeństwa pierwszych ludzi wobec Boga – to, że grzech jest ich zdradą wobec Boga, brakiem zaufania do Niego.

– Co stało się po grzechu pierwszych ludzi? Co ten grzech sprawił?

– W czym przygoda Wojtka przypomina sytuację ludzi w raju?

Katecheta podsumowuje wypowiedzi uczniów:

Tak jak Wojtek nie docenił miłości rodziców, podobnie pierwsi ludzie zlekceważyli miłość Boga. Sami chcieli być jak Bóg i decydować, co jest dobre, a co złe!

Skutki grzechu Wojtka łączyły się ze stratami i z ogromną przykrością, że nie był posłuszny rodzicom. To wszystko było dla niego trudne do przyjęcia.

Skutki grzechu pierwszych ludzi były straszne dla nich i dla wszystkich ludzi, którzy się rodzą na ziemi. Grzech Ewy i Adama spowodował złą zmianę w całym świecie. Ludzie stracili z oczu dobrego Stwórcę, nie potrafili Go słuchać i być blisko Niego. Klócili się między sobą. Przyroda stała się dla nich groźna.

DOŚWIADCZENIE: KAMIEŃ I BRUDNA WODA

Katecheta może teraz przeprowadzić małe doświadczenie. W tym celu będzie potrzebował ustawionej na tacy szklanki pełnej wody i pobrudzonego ziemią kamienia (powinien być takiej wielkości, aby zmieścił się do szklanki i jednocześnie zajął sporą jej część).

– Wyobraźcie sobie, że ta szklanka to dusza pierwszego człowieka. Jest pełna wody, która oznacza łaskę Bożą. Dusze pierwszych ludzi w raju były pełne łaski Bożej, czyli pełne Bożej przyjaźni. Ten brudny kamień to grzech nieposłuszeństwa Bogu. Zobaczcie, co się stanie, gdy wrzucę kamień do szklanki.

Katecheta wrzuca kamień do szklanki tak, żeby sporo wody wylało się na tacę. Jednocześnie woda powinna zabrudzić się ziemią. Warto wypróbować wcześniej, z jaką siłą należy to zrobić, uważając, by nie stłuc szklanki.

– Co stało się z wodą?

Podobnie stało się z łaską Bożą w duszach pierwszych ludzi. Grzech „zabrudził” ich dusze i nie było już w nich miejsca na łaskę Bożą. Grzech zniszczył przyjaźń pierwszych ludzi z Bogiem. Możemy powiedzieć, że zadał tej przyjaźni śmiertelną ranę. Dlatego też pierwsi ludzie oddalili się od Boga. Opuścili raj i odtąd musieli ciężko pracować, aby zdobyć pożywienie. Groziły im różne niebezpieczeństwa, choroby, a nawet śmierć. Stało się tak dlatego, że grzech zniszczył Boży porządek w świecie. Ten pierwszy grzech osłabił także rozum i wolną wolę ludzi. Sprawił, że ludzie nie wszystko rozumieją i ulegają pokusom, czyniąc wiele zła.

– Przyjrzyjcie się zdjęciom na stronie 13. Co one przedstawiają?

– Co jest przyczyną sytuacji przedstawionych na ilustracji? (*Grzechy ludzi*)
Wybrany uczeń czyta podpis pod ilustracją.

Po grzechu Adama i Ewy wszyscy ludzie rodzą się skłonni nie tylko do dobra, ale i do zła.

– Ten pierwszy grzech sprawił, że wszyscy kolejni ludzie na ziemi mają duszę osłabioną grzechem. Nie rodzą się z pełnią łaski, tak jak pierwsi ludzie w raju.

Może czasem, po jakiejś poważnej chorobie, mama mówi do was: „Uważaj, bo jesteś osłabiony i możesz znowu zachorować”. Tak samo jest z każdą duszą człowieka z powodu tego grzechu pierwszych ludzi w raju.

Katecheta zapala świecę.

– Kogo przypomina nam zapalona świeca?

Pan Bóg nie przestał kochać ludzi. Nawet wtedy, gdy Go zdradzili i przestali Mu ufać, okazał im swoją miłość. Dalej się o nich troszczył. Posłuchajcie, co Pan Bóg powiedział szatanowi, który ukazał się Ewie w postaci węża.

Czytanie Pisma Świętego.

👁️ Pan Bóg rzekł do węża: «Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono ugodzi cię w głowę».

Księga Rodzaju 3, 15a

– Co Pan Bóg zapowiedział wężowi? Co miało go spotkać?

– Kto wie, kogo Pan Bóg zapowiedział?

Dzieci mogą mieć problem z odpowiedzią. Katecheta prosi, aby przyjrzały się ilustracji na s. 13 w podręczniku.

- Kogo przedstawia ta ilustracja?
- Kim jest Maryja?
- Dlaczego nazywamy ją Matką Bożą?
- Kim jest Syn Maryi?
- Co On dla nas uczynił?

Jeśli dzieci będą miały problem z odpowiedzią na to pytanie, katecheta może wskazać na krzyż, znajdujący się w klasie oraz na zdjęcie na s. 13: paschał i figurę Zmartwychwstałego.

– Zobaczcie, jak Pan Bóg mocno kocha ludzi. Nawet gdy Go opuścili, widząc ich nieszczęście, od razu obiecuje pomoc – zapowiada Zbawiciela, którego ześle na ziemię.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 6, ZADANIE 2.

Katecheta czyta kolejno polecenia. Uczniowie kolorują odpowiednio poszczególne serca.

- Jakiego koloru użyjemy w ostatnim sercu? Dlaczego?

🎵 PIOSENKA NR 6 „MÓJ PAN MOCĄ MOJĄ JEST”

Podczas wykonywania zadań katecheta odtwarza piosenkę nr 6 „Mój Pan mocą moją jest” (której dzieci będą się uczyły na następnej lekcji).

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

ZABAWA – TANIEC LUDZI W RAJU

Dzieci wychodzą z ławek i stają w dowolnym miejscu sali.

– Spróbujemy teraz poczuć się jak pierwsi ludzie w raju. Będziemy w rytm skocznej, radosnej melodii tańczyć, podskakiwać i machać rękami. Pierwsi ludzie byli przecież w raju, blisko Pana Boga, bardzo szczęśliwi. W pewnym momencie usłyszymy gong. On będzie oznaczał grzech pierwszych ludzi. Po nim nastąpi poważna, smutna melodia. Wtedy pokażemy gestami smutek, wstyd i strach, który poczuli ludzie po popełnieniu grzechu. Jak to możemy zrobić?

Katecheta może zaproponować, aby dzieci spuściły głowy, otoczyły się ramionami i przykucnęły. Jeśli sala jest duża i pozwala na to bezpieczeństwo uczniów, dzieci mogą ukryć się za krzesłkami.

Ludzie po grzechu nie czuli się dobrze. Było im bardzo źle bez bliskości Pana Boga.

Katecheta prosi, aby dzieci wstały.

My też często grzeszymy. Nie chce nam się na przykład zrobić czegoś dobrego albo robimy złe rzeczy, chociaż wiemy, że nie powinniśmy ich robić. Każdy grzech, nawet niewielki, oddala nas od Boga i od innych ludzi oraz krzywdzi nas samych.

– Co by się stało, gdybyśmy do naszej szklanki pełnej czystej wody wrzucili mały zabrudzony kamyczek? Czy woda byłaby zabrudzona?

– A co by się stało, gdyby tych małych kamyczków było bardzo dużo?

Właśnie lekki – czyli niewielki – grzech to taki mały kamyczek. Nie zrywa on naszego związku z Bogiem, tylko go osłabia. Są też grzechy, które nazywamy ciężkimi. Mówimy o nich wtedy, gdy specjalnie popełnimy coś bardzo złego. Takie ciężkie grzechy są jak duże, brudne kamienie w szklance wody. Przez ciężkie grzechy, zwane śmiertelnymi, odwracamy się od Pana Boga całkowicie.

Możemy też powiedzieć, że każdy grzech jest jak rana, którą zadajemy przyjaźni z Bogiem. Rany bywają lekkie, na przykład draśnięcia, ale bywają też ciężkie, śmiertelne. Grzechy ciężkie zrywają naszą przyjaźń z Bogiem. Jednak nawet mała rana, gdy się jej nie leczy, może w końcu zniszczyć zdrowie człowieka. Także niewielkie przewinienia, jeśli się ich nie żałuje i nie pracuje nad poprawą, powodują oddalenie od Boga.

– Co możemy zrobić, kiedy żałujemy za nasz grzech?

– Do kogo możemy się zwrócić? Co powiedzieć?

Być może dzieci powiedzą o konieczności przeproszenia ludzi, których skrzywdziliśmy. Katecheta prowadzi je do odkrycia prawdy o konieczności przeproszenia również Pana Boga.

NAUKA MODLITWY: „ACH, ŻAŁUJĘ...” (AKT ŻALU)

– Jest krótka modlitwa, którą możemy przeproszać Boga za nasze grzechy. Słyszeliście ją już w zeszłym roku, a teraz nauczymy się jej na pamięć.

Ach, żałuję za me złości

jedynie dla Twej miłości.

Bądź miłościw mnie, grzesznemu,

dla Ciebie odpuszczam bliźniemu.

Uczniowie powtarzają kilkakrotnie słowa modlitwy za katechetą.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 6, ZADANIE 3.

Uczniowie uzupełniają tekst modlitwy w „Ćwiczeniach”.

UTRWALENIE

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 6, ZADANIE 1.

Uczniowie wklejają w odpowiednie miejsca naklejki z właściwymi symbolami oznaczającymi: raj, grzech i obietnicę zbawienia. Potem kolorują pola z napisami wybranymi przez siebie kolorami. Katecheta wyjaśnia polecenie:

- Które kolory możemy nazwać „radosnymi”? (*Barwy jasne*)
- Które „smutnymi”? (*Barwy ciemne*)
- Co czujecie, kiedy słyszycie słowo „raj”? Jakimi kolorami można je pokolorować?
- Z jakimi odczuciami wiąże się słowo „grzech”? Jakich kolorów tutaj użyjemy?
- A jakie kolory wykorzystamy do pokolorowania hasła „obietnica zbawienia”?

MODLITWA

Akt żalu: „Ach, żałuję...”.

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta zachęca uczniów, aby codziennie wieczorem podczas modlitwy, po podziękowaniu Bogu za Jego dary, pomyśleli, czy nie popełnili tego dnia jakiegoś grzechu, i przeprosili za niego Pana Boga modlitwą „Ach, żałuję...” (podręcznik ucznia s. 65). Może poprosić rodziców, aby przypominali o tym swoim dzieciom.

KATECHEZA 4

Bóg przez proroków zapowiada spełnienie obietnicy zbawienia

CELE KATECHEZY

- Ukazanie Boga, który z miłości pragnie zbawienia człowieka i zapowiada je (PNR).

TREŚCI

- Prorocy zwiastunami obietnicy (A.3).
- Bóg mówi przez proroków w Piśmie Świętym (A.2).

WYMAGANIA

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie prorok (A.3.4);
- opowiada o prorokach, którzy zapowiadają spełnienie obietnicy Boga w Jezusie Chrystusie (A.3.4);
- wyjaśnia, że słowa proroków są zapisane w Piśmie Świętym.

POSTAWY

Uczeń:

- słucha Boga, który mówi przez proroków, i wypełnia Jego naukę.

POMOCE

- Podręcznik i „Ćwiczenia”
- Pismo Święte i świeca
- Nagranie piosenki nr 6 „Mój Pan mocą moją jest”
- Wydruk tekstu biblijnego (Materiały do druku): Hbr 1, 1

UWAGI

- Korelacja z edukacją szkolną: pojęcie prorok.

PLAN KATECHEZY

Wprowadzenie do katechezy

1. Pytania do poprzedniej katechezy
2. Modlitwa: Wprowadzenie i Akt żalu
3. Rozmowa na podstawie ilustracji o chłopcu, który nie posłuchał rodziców, zgubił się w dzikim lesie i czekał na ratunek.

Odkrywanie wezwania Bożego: Prorok zapowiada, że Bóg ześle Zbawiciela

4. Ludzie, którzy nie posłuchali Boga, także czekali na ratunek, na Zbawiciela.
5. „Ćwiczenia”, zadanie 1., s. 7: kim są ludzie, którzy w imieniu Boga zapowiadali, że przyjdzie Zbawiciel – wprowadzenie pojęcia „prorok”.

6. Wyjaśnienie pojęcia „nasi ojcowie” (bez używania słowa „przodkowie”).
7. Czytanie Listu do Hebrajczyków 1, 1 – Bóg mówił przez proroków.
8. Rozmowa na podstawie ilustracji o zapowiedziach prorockich.
9. Imiona Zbawiciela (na podstawie proroctwa z Księgi Izajasza).

Odpowiedź na wezwanie Boże: Słuchamy proroków, gdy czytamy Pismo Święte

10. Rozmowa na podstawie ilustracji ze św. Teresą o znaczeniu Pisma Świętego.
11. „Ćwiczenia”, zadanie 3., s. 8 – rysowanie Pisma Świętego.
12. Nauka piosenki nr 6 „Mój Pan mocą moją jest” (z gestami).

Utrwalenie

13. Odczytanie tekstu wyróżnionego czerwoną czcionką.
14. „Ćwiczenia”, zadanie 2., s. 7 – imiona zapowiadanego Zbawiciela.
15. Modlitwa: z podręcznika i śpiew piosenki nr 6 „Mój Pan mocą moją jest”.

WPROWADZENIE DO KATECHEZY

Katecheta w krótkiej rozmowie powtarza treść poprzedniej katechezy.

- Jaka katastrofa wydarzyła się w raju?
- Jakie skutki miał grzech pierwszych ludzi?
- Co wtedy zapowiedział Pan Bóg?

MODLITWA

Popatrz na krzyż. Jak bardzo Pan Bóg nas kocha! On posłał na ziemię Zbawiciela, żeby wyzwolił nas od zła.

Podziękuj w myślach Panu Bogu za zbawienie nas. *(chwila ciszy)*

Jak odpowiadasz na Boże zaproszenie do przyjaźni? Przypomnij sobie dzisiejszy poranek. Czy od rana pomyślałeś o Bogu, który dał nam ten dzień?

Jeśli chcesz za coś przeprosić Boga, zrób to teraz...

„Ach, żałuję...”.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 14

- Kto z was kiedyś się zgubił? W jakiej sytuacji? Co wtedy przeżywaliście?

Katecheta czuwa, by wypowiedzi dzieci były krótkie i rzeczowe.

Przyjrzyjcie się teraz ilustracji na s. 14 i powiedzcie, jak czuje się ten chłopiec, który nie posłuchał rodziców i oddalił się od nich w Parku Narodowym, czyli ogromnym, dzikim lesie.

ODKRYWANIE WEZWANIA BOŻEGO

Gdy dziecko nie posłucha rodziców, oddali się i zgubi, woła o pomoc i z utęsknieniem na nią czeka. Podobnie czuli się ludzie, którzy oddalili się od Boga przez grzech nieposłuszeństwa. Zagubieni nie potrafili sami zwyciężyć zła, nadal dokonywali złych wyborów, popełniali kolejne grzechy. Przez swoje złe uczynki krzywdzili siebie nawzajem i coraz bardziej oddalali się od kochającego Boga, coraz bardziej cierpiąc. Z utęsknieniem czekali na spełnienie Bożej obietnicy, na przyście Zbawiciela. Bóg nie zapomniał o człowieku. Upominał grzeszących ludzi i przypominał o swojej obietnicy.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 7, ZADANIE 1.

Uczniowie czytają po jednej linijce tekst w ramce. Przepisują pierwsze litery każdego wersetu i odczytują hasło.

– Jak nazywali się ludzie, których Bóg wybrał, by mówili w Jego imieniu?

Posłuchamy teraz, co Pismo Święte mówi o prorokach. Będzie tam mowa o „naszych ojcach”, ale to nie chodzi o waszych tatusiów.

– Jak nazywamy tatę naszego taty?

– A tato waszego dziadka, kim jest dla was?

On też miał tatę i mamę. I właśnie o ludziach, którzy żyli kiedyś przed nami, mówi Pismo Święte w słowach „do ojców waszych”.

Czytanie Pisma Świętego (Materiały do druku).

 Wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców [naszych] przez proroków.

List do Hebrajczyków 1, 1

– Czego dowiadujemy się o prorokach z tego fragmentu Pisma Świętego?

Zobaczymy teraz, co Bóg przekazywał przez proroków.

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 15

Uczniowie opowiadają, co widzą na ilustracji na s. 15, a katecheta czyta pierwszy tekst biblijny i prowadzi rozmowę.

👁 Nie okażę wam oblicza surowego, bo miłosierny jestem – mówi Pan. Tylko uznajcie swoją winę, że zbuntowaliście się przeciw Panu, Bogu swemu, i głosu mojego nie słuchaliście.

na podstawie: Księga Jeremiasza 3, 12-13

- Kogo widzimy na ilustracji na stronie 15?
- Co w imieniu Boga przekazuje ludziom prorok? Dlaczego?
- Na czym polega jego zadanie?

Bóg troszczy się o ludzi. Nie chce, by przez grzech jeszcze bardziej oddalali się od Niego. Przez proroka upomina ludzi i obiecuje przebaczenie, jeśli się nawrócą.

Katecheta czyta drugi tekst biblijny.

👁 Oto Panna pocznie i porodzi Syna i nazwie Go imieniem Emmanuel, czyli Bóg z nami. A będzie to Bóg Mocny i Książę Pokoju. Wielkie będzie Jego panowanie w pokoju bez granic.

na podstawie: Księga Izajasza 7, 14; 9, 5-6

- O kim mówi drugi prorok? Kogo zapowiada?
- Jak prorok nazywa Zbawiciela? (*Bóg z nami, Bóg mocny, Książę Pokoju*)
- Co o Zbawicielu mówią te imiona? Kim On będzie dla ludzi? (*Bóg, Wybawiciel, Pocieszyciel*)
- Czego dokona? (*Zwycięży zło, przywróci ludziom Bożą bliskość – łaskę, obdarzy pokojem*)

Katecheta podsumowuje odpowiedzi uczniów:

Prorocy nie tylko upominali ludzi, ale przede wszystkim przypominali im o wielkiej miłości Boga, który nie zapomniał o swojej obietnicy i miał zesałać Zbawiciela, aby On przywrócił ludziom Bożą łaskę. W ten sposób prorocy pocieszali ludzi w cierpieniu, dawali im nadzieję i wzniecali w nich zapał do dobrego życia.

ODPOWIEDŹ NA WEZWANIE BOŻE

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 14

- Popatrzcie na rysunek św. Tereski.
- Co robi św. Tereska?

- Gdzie są zapisane słowa proroków?
- Gdzie słuchamy słów proroków? Popatrzcie na zdjęcie zamieszczone na tej samej stronie.
- Dlaczego, mimo że żyli dawno temu, ich słowa nadal są nam potrzebne?
- Co Bóg nam przez nich przekazuje?

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 8, ZADANIE 3.

Uczniowie rysują księgę Pisma Świętego na pulpicie.

NAUKA PIOSENKI NR 6 „MÓJ PAN MOCĄ MOJĄ JEST” (Z GESTAMI)

Nauczmy się teraz piosenki, słowami której podziękujemy Bogu za Jego troskę o nas.

Uczniowie powtarzają za katechetą słowa i gesty, słuchają piosenki i próbują śpiewać.

1. Mój Pan (*wskazujemy najpierw na siebie, potem na niebo*)
 mocą moją jest, (*rozkładamy ręce i prężymy muskuly*)
 skałą (*robimy dłońmi daszek przed sobą*)
 i zbawieniem, (*krzyżujemy dłonie na piersiach*)
 On Bogiem mym. (2x) (*wskazujemy najpierw na niebo, potem na siebie*)
 Ref.: Na Ciebie otwieram serce me. (3x) (*wskazujemy serce, a potem rozkładamy ręce otwartymi dłońmi ku górze*)
2. Mój Pan (*wskazujemy najpierw na siebie, potem na niebo*)
 Królem był i jest, (*krzyżujemy dłonie na piersiach i skłaniamy głowę*)
 Na zawsze (*rozkładamy prawą rękę otwartą dłonią ku górze*)
 i na wieki. Amen. (*rozkładamy lewą rękę otwartą dłonią ku górze*)

UTRWALENIE

PRACA Z PODRĘCZNIKIEM – S. 14

Uczniowie czytają kolejno po jednym zdaniu tekstu wyróżnionego czerwoną czcionką. Potem czytają go wspólnie na głos.

Pan Bóg nie zapomniał o człowieku i o swojej obietnicy. Posyłał proroków, których wybrał, by mówili w Jego imieniu. Prorocy pocieszali smutnych i cierpiących. Zachęcali do wiernego oczekiwania i nawoływali do poprawy życia. Przypominali, że Bóg ześle Zbawiciela, który uratuje ludzi od zła.

PRACA W „ĆWICZENIACH” – S. 7, ZADANIE 2.

Dzieci uzupełniają samogłoski w słowach według szyfru i odczytują imiona, jakimi prorok nazywa Zbawiciela.

MODLITWA

Dziękuję Ci, Panie, i śpiewam ku Twojej chwale,
bo przez narodzenie Twojego Syna
w cudowny sposób zechciałeś mnie ocalić¹.
Piosenka nr 6 „Mój Pan mocą moją jest” (z gestami).

WSPÓŁPRACA Z RODZINĄ I PARAFIĄ

Katecheta zachęca uczniów, aby uważnie słuchali czytań podczas niedzielnej liturgii i zapamiętali, z jakiej księgi będzie pierwsze czytanie. Może poprosić kapłana z pobliskiej parafii, aby na Mszy Świętej z udziałem dzieci poruszył ten temat.

---

¹ Źródło: https://liturgia.wiara.pl/doc/703_023.Za-zbawienie-przez-wcielenie [dostęp: 3.08.2020].